

HIB047b Křížové výpravy: vybrané problémy a moderní přístupy

Podzimní semestr 2023/2024

Vyučující: Mikuláš Netík (mikulas.netik@phil.muni.cz)

Úterý 16:00–17:40 (kromě úterý 14.11.), učebna K21

POŽADAVKY PRO UDĚLENÍ ZÁPOČTU:

- pravidelná **docházka** (max. 3 absence)
- aktivní **účast na diskusích** v hodinách
- **domácí četba a příprava textů:**
 - zadány na každou hodinu (vizte níže) a dostupné v ISu (ve Studijních materiálech a Interaktivní osnově předmětu):
 - jedna **studie** či část knihy
 - jeden či více krátkých výňatků z **pramenů**
 - prosím, abyste texty na danou hodinu měli u sebe k dispozici (vytištěné, nebo elektronicky) – na zadanou literaturu budeme navazovat, vybrané pasáže z pramenů budeme společně číst a analyzovat
 - u pramenů si prosím dohledejte dopředu informace o autorovi pramene a kontextu jeho vzniku
 - (prameny uvedené v závorkách jsou edice latinských originálů – nepovinné)
- **referát (prezentace)**
 - **ve skupině** (podle počtu studentů v kurzu po dvou až po třech) **vypracování a odprezentování** (power-pointová prezentace) **cca 20minutového referátu** na téma jedné z hodin – představení nejdůležitějších bodů a kritická reflexe textu zadaného na hodinu a dvou dalších rozšiřujících textů (vizte níže).
 - po úvodní hodině vám pošlu odkaz na tabulku, kde se budete moci k jednotlivým referátům zapsat – rozdělení finalizujeme a případné nejasnosti dořešíme na hodině druhé
 - **handout**
 - před hodinou také vypracování a odevzdání max. 2stránkového **handoutu** z prezentace pro spolužáky
 - **poslat mně do konce pátku** předcházejícího dané hodině na mail mikulas.netik@phil.muni.cz – handout zkontroluji, popřípadě zanesu komentáře s návrhy ke změně, a po opravách finální verzi vložím před hodinou pro všechny ke stažení do ISu)

HARMONOGRAM, STUDIJNÍ MATERIÁLY A REFERÁTY:

1. úterý 19. 9.: „Úvod: Křížové výpravy, jejich podstata a průběh“

- Povinná literatura na hodinu:

- *Crusading in the East, 1095–1291*. In: HOUSLEY, Norman: *Fighting for the Cross. Crusading to the Holy Land*. New Haven – London 2008, s. 1–21.

2. úterý 26. 9.: „Křížové výpravy, stav poznání a definice“

- Povinná literatura na hodinu:

- TYERMAN, Christopher: *The Debate on the Crusades*. Manchester – New York 2011, s. 216–228.

- Příprava pramenů na hodinu:

- Otto of Freising: *The Deeds of Frederick Barbarossa*. Transl. Charles Christopher Mierow. New York 2004, I/xxxvi, s. 71–73.
(Latinská edice: *Otonis et Rahewini Gesta Friderici I. imperatoris*. Eds. Bernhard von Simson – Georg Waitz. MGH SRG 46. Hannover – Leipzig 1912, I/xxxvi, s. 55–57)
- *Kronika tzv. Ansberta*. In: Milevský letopis. Zápisky Vincencia, Jarlocha a Ansberta. Přeložila Anna Kernbach, ed. Magdalena Moravová. Praha 2013, s. 132–135.
(Latinská edice: *Quellen zur Geschichte des Kreuzzuges Kaiser Friedrichs I.* Ed. Anton Chroust. MGH SS rer. Germ. N. S. 5. Berlin 1928, s. 6–10.)

3. úterý 3. 10.: „Křížové výpravy a idea křížových výprav v dobové historiografii vrcholného středověku“

- Povinná literatura na hodinu:

- LAPINA, Elizabeth: *Crusader Chronicles*. In: BALE, Anthony (ed.): *The Cambridge Companion to the Literature of the Crusades*. Cambridge 2019, s. 11–24.

- Příprava pramenů na hodinu:

- Fulcher of Chartres: *A History of the Expedition to Jerusalem*. Translated by Frances Rita Ryan. Knoxville 1969, Prologue, s. 57–59; book I/chapter III, s. 65–67.
(Latinská edice: *Fulcheri Carnotensis Historia Hierosolymitana (1095–1127)*. Ed. Heinrich Hagenmeyer. Heidelberg 1913, Prologus, s. 115–118; Liber I/Capitulum III, s. 130–138.)
- *Robert the Monk's History of the First Crusade (Historia Iherosolimitana)*. Translated by Carol Sweetenham. London – New York 2005, Sermo apologeticus, Prologue, book I/chapter I, II, III, s. 75–82.
(Latinská edice: *The Historia Iherosolimitana of Robert the Monk*. Eds. Damien Kempf and Marcus Bull. Woodbridge 2013, Apologeticus Sermo, Prologus, Incipit liber primus, s. 3–8)

4. úterý 10. 10.: „Praktické aspekty, logistika a financování křížových výprav“

- Povinná literatura na hodinu:

- *The needs of the flesh*. In: HOUSLEY, Norman: *Fighting for the Cross. Crusading to the Holy Land*. New Haven – London 2008, s. 148–177, zde hlavně s. 148–167, 174–177.
- **Příprava pramenů na hodinu:**
 - *Kronika tzv. Ansberta*. In: Milevský letopis. Zápisky Vincencia, Jarlocha a Ansberta. Přeložila Anna Kernbach, ed. Magdalena Moravová. Praha 2013, s. 142–144.
(Latinská edice: *Quellen zur Geschichte des Kreuzzuges Kaiser Friedrichs I*. Ed. Anton Chroust. MGH SS rer. Germ. N. S. 5. Berlin 1928, s. 24–27.)
- **Literatura na referát na hodinu:**
 - *The needs of the flesh*. In: HOUSLEY, Norman: *Fighting for the Cross. Crusading to the Holy Land*. New Haven – London 2008, s. 148–177, zde hlavně s. 148–167, 174–177.
 - ROCHE, Jason T.: *The Crusade of King Conrad III of Germany. Warfare and Diplomacy in Byzantium, Anatolia and Outremer, 1146–1148* (= *Outremer. Studies in the Crusades and the Latin East* 13). Turnhout 2021, s. 81–110.
 - MURRAY, Alan V.: *Finance and logistics of the crusade of Frederick Barbarossa*. In I. SHAGRIR, I. – ELLENBLUM, R. – RILEY-SMITH, J. (edd.): *In laudem Hierosolymitani: Studies in crusades and medieval culture in honour of Benjamin Z. Kedar*. Ashgate 2007, s. 357–368.

5. úterý 17. 10.: „Boží pomoc, zázraky, imitatio Christi“

- **Povinná literatura na hodinu:**
 - LAPINA, Elizabeth: *Warfare and the Miraculous in the Chronicles of the First Crusade*. University Park (PA) 2015, s. 1–14.
- **Příprava pramenů na hodinu:**
 - *Kronika tzv. Ansberta*. In: Milevský letopis. Zápisky Vincencia, Jarlocha a Ansberta. Přeložila Anna Kernbach, ed. Magdalena Moravová. Praha 2013, s. 185–187.
(Latinská edice: *Quellen zur Geschichte des Kreuzzuges Kaiser Friedrichs I*. Ed. Anton Chroust. MGH SS rer. Germ. N. S. 5. Berlin 1928, s. 79–82.)
- **Literatura na referát na hodinu:**
 - LAPINA, Elizabeth: *Warfare and the Miraculous in the Chronicles of the First Crusade*. University Park (PA) 2015, s. 1–14.
 - SPACEY, Beth: *The Celestial Knight: Evoking the First Crusade in Odo of Deuil's De Profectione Ludovici VII in Orientem and in the Anonymous Historia de Expeditione Friderici imperatoris*. *Essays in Medieval Studies* 31, 2015, s. 65–82.
 - PURKIS, William J.: *Crusading Spirituality in the Holy Land and Iberia, c.1095–c.1187*. Woodbridge and Rochester 2008, s. 22–45.

6. úterý 24. 10.: „Následování předků, role paměti a křižáckých společenství“

- Povinná literatura na hodinu:

- CASSIDY-WELCH, Megan: Remembering in the time of the Crusades. Concepts and practices. In: CASSIDY-WELCH, Megan (ed.): Remembering the Crusades and Crusading. London – New York 2017, s. 3–10.

- Příprava pramenů na hodinu:

- *The Chronicle of Magnus of Reichersberg*. In: LOUD, Graham A. (ed.): The Crusade of Frederick Barbarossa. The History of the Expedition of the Emperor Frederick and Related Texts. Farnham 2010, s. 166–167.
(Latinská edice: *Chronica collecta a Magno presbytero*. In: MGH SS 17. Ed. Wilhelm Wattenbach. Hannover 1861, s. 476–523, zde s. 517.)

- Literatura na referát na hodinu:

- CASSIDY-WELCH, Megan: Remembering in the time of the Crusades. Concepts and practices. In: CASSIDY-WELCH, Megan (ed.): Remembering the Crusades and Crusading. London – New York 2017, s. 3–10.
- PAUL, Nicholas – SCHENK, Jochen G.: Family memory and the Crusades. In: CASSIDY-WELCH, Megan (ed.): Remembering the Crusades and Crusading. London – New York 2017, s. 173–186.
- TEBRUCK, Stefan: *Adlige Repräsentation und Erinnerung in der Kreuzzugsbewegung. Das Beispiel des thüringischen Landgrafen Ludwig III. († 1190) und seiner Begleiter*. In: RÜCKERT, Peter – SCHAUPP, Monika – MALLINCKRODT, Goswin von (eds.): Repräsentation und Erinnerung. Herrschaft, Literatur und Architektur im Hohen Mittelalter an Main und Tauber. Stuttgart 2016, s. 31–52.

7. úterý 31. 10.: „Role emocií“

- Povinná literatura na hodinu:

- SPENCER, Stephen J.: *Constructing the Crusader. Emotional Language in the Narratives of the First Crusade*. In: EDGINGTON, S. B. – GARCIA-GUIJARRO, L. (eds.): Jerusalem the Golden. The Origins and Impact of the First Crusade. Turnhout 2014, s. 173–189.

- Příprava pramenů na hodinu:

- *Kronika tzv. Ansberta*. In: Milevský letopis. Zápisky Vincencia, Jarlocha a Ansberta. Přeložila Anna Kernbach, ed. Magdalena Moravová. Praha 2013, s. 193–195.
(Latinská edice: Quellen zur Geschichte des Kreuzzuges Kaiser Friedrichs I. Ed. Anton Chroust. MGH SS rer. Germ. N. S. 5. Berlin 1928, s. 90–92.)

- Literatura na referát na hodinu:

- SPENCER, Stephen J.: *Constructing the Crusader. Emotional Language in the Narratives of the First Crusade*. In: EDGINGTON, S. B. – GARCIA-GUIJARRO, L. (eds.): Jerusalem the Golden. The Origins and Impact of the First Crusade. Turnhout 2014, s. 173–189.
- RILEY-SMITH, Jonathan: *Crusading as an Act of Love*. History 65, 1980, s. 177–192.

- THROOP, Susanna: *Vengeance and the Crusades*. *Crusades* 6, 2006, s. 21–38.

8. úterý 7. 11.: „Nedůvěryhodní spojenci, zrádci, nebo nepřátelé? Obraz Byzantinců“

- Povinná literatura na hodinu:

- PHILLIPS, Jonathan: *Crusader perceptions of Byzantium, c.1095 to c.1150*. In: CHRISSIS, N. G. – KOLIA-DERMITZAKI, A. – PAPAGEORGIOU, A. (eds.): *Byzantium and the West. Perception and Reality (11th–15th c.)*. London 2019, s. 102–118.

- Příprava pramenů na hodinu:

- *The Deeds of the Franks and the Other Pilgrims to Jerusalem (Gesta Francorum et aliorum Hierosolimitanorum)*. Ed. Rosalind Hill. Oxford 1962, s. 10–13.

- Literatura na referát na hodinu:

- PHILLIPS, Jonathan: *Crusader perceptions of Byzantium, c.1095 to c.1150*. In: CHRISSIS, N. G. – KOLIA-DERMITZAKI, A. – PAPAGEORGIOU, A. (eds.): *Byzantium and the West. Perception and Reality (11th–15th c.)*. London 2019, s. 102–118.
- PAPAYIANNI, Aphrodite: *Memory and ideology: the image of the crusades in Byzantine historiography, eleventh-thirteenth centuries*. In: BOAS, Adrian (ed.): *The Crusader World*. London – New York 2016, s. 278–288.
- NEOCLEOUS, Savvas: *Byzantine-Muslim conspiracies against the Crusades: history and myth*. *Journal of Medieval History* 36, 2010, s. 253–274.

(reading week, úterý 14. 11.)

- Výuka odpadá.

9. úterý 21. 11.: „Pohané nebo protivníci hodní respektu? Obraz muslimů“

- Výuka proběhne **online!**

- Povinná literatura na hodinu:

- *Saracens*. In: HOUSLEY, Norman: *Fighting for the Cross. Crusading to the Holy Land*. New Haven – London 2008, s. 208–237.

- Příprava pramenů na hodinu:

- Ota z Freisingu: *Historie aneb o dvou obcích*. Přeložili Pavel Černuška, Jana Fuksová a Jana Nechutová. Praha 2017, kniha VII., kapitola 2., s. 285–286; kniha VII., kapitola 7., s. 289–290.
(Latinská edice: *Otonis episcopi Frisingensis Chronica sive Historia de duabus civitatibus*. Ed. Adolf Hofmeister. MGH SRG 45. Hannover – Leipzig 1912, VII/2, s. 310–312; VII/7, s. 316–318.)

- Literatura na referát na hodinu:

- *Saracens*. In: HOUSLEY, Norman: *Fighting for the Cross. Crusading to the Holy Land*. New Haven – London 2008, s. 208–237.
- TOLAN, John: *Saracens*. New York 2002, s. 108–120.
- LOCK, Peter: *The Routledge Companion to the Crusades*. London – New York 2006, s. 402–420.

10. úterý 28. 11.: „Židé v kontextu a narativech křížových výprav“

- Výuka proběhne **online!**
- **Povinná literatura na hodinu:**
 - WATT, J. A.: *The Crusades and the Persecution of the Jews*. In: LINEHAN, Peter – NELSON, Janet J. – COSTAMBEYS, Marios (eds.): *The Medieval World*. New York 2018, s. 160–176.
- **Příprava pramenů na hodinu:**
 - Otto of Freising: *The Deeds of Frederick Barbarossa*. Transl. Charles Christopher Mierow. New York 2004, I/xxxviii–xl, s. 74–75.
(Latinská edice: *Otonis et Rahewini Gesta Friderici I. imperatoris*. Eds. Bernhard von Simson – Georg Waitz. MGH SRG 46. Hannover – Leipzig 1912, I/xxxviii–xl, s. 58–59.)
- **Literatura na referát na hodinu:**
 - WATT, J. A.: *The Crusades and the Persecution of the Jews*. In: LINEHAN, Peter – NELSON, Janet J. – COSTAMBEYS, Marios (eds.): *The Medieval World*. New York 2018, s. 160–176.
 - CHAZAN, Robert: *Emperor Frederick I, the Third Crusade and the Jews*. *Viator* 8, 1977, s. 83–93.
 - FRANKE, Daniel: *The Crusades and Medieval Anti-Judaism. Cause or Consequence?* In: ANDREA, Alfred – HOLT, Andrew (eds.): *Seven Myths of the Crusades*. Cambridge 2015, s. 48–69.

11. úterý 5. 12.: „Ženy v kontextu a narativech křížových výprav“

- Výuka proběhne pravděpodobně **online!**
- **Povinná literatura na hodinu:**
 - NICHOLSON, Helen J.: *Women's Involvement in the Crusades*. In: BOAS, A. J. (ed.): *The crusader world*. London 2016, s. 54–67.
- **Příprava pramenů na hodinu:**
 - *Chronicle of The Third Crusade. A Translation of the Itinerarium Peregrinorum et Gesta Regis Ricardi*. Ed. Helen. J. Nicholson. London – New York 1997, Book 1, Chapter 50, s. 106; Book 4, Chapter 9, s. 235–236.
(Latinská edice: *Das Itinerarium peregrinorum. Eine zeitgenössische englische Chronik zum dritten Kreuzzug in ursprünglicher Gestalt*. Ed. Hans Eberhard Mayer. Schriften der MGH 18. Stuttgart 1962, s. 339–340; a *Itinerarium peregrinorum et Gesta regis Ricardi*. Ed. William Stubbs. London 1864, Liber IV., Capitulum IX., s. 247–248.)
- **Literatura na referát na hodinu:**

- NICHOLSON, Helen J.: *Women's Involvement in the Crusades*. In: BOAS, A. J. (ed.): *The crusader world*. London 2016, s. 54–67.
- NICHOLSON, Helen J.: *Women on the Third Crusade*. *Journal of Medieval History* 23, 1997, n. 4, s. 335–349.
- BENNETT, Matthew: *Virile Latins, Effeminate Greeks and Strong Women: Gender Definitions on Crusade?* In: EDGINGTON, Susan B. – LAMBERT, Sarah (eds.): *Gendering the Crusades*. Cardiff 2001, s. 16–30.

12. úterý 12. 12.: „Hříšnost, utrpení, porážka: Křížové výpravy a vyrovnávání se s neúspěchem“

- Povinná literatura na hodinu:

- SIBERRY, Elizabeth: *Criticism of Crusading (1095–1274)*. Oxford 1985, s. 69–95.

- Příprava pramenů na hodinu:

- Otto of Freising: *The Deeds of Frederick Barbarossa*. Transl. Charles Christopher Mierow. New York 2004, I/lxv, s. 103–106.
(Latinská edice: *Otonis et Rahewini Gesta Friderici I. imperatoris*. Eds. Bernhard von Simson – Georg Waitz. MGH SRG 46. Hannover – Leipzig 1912, I/lxv, s. 91–93.)

- Literatura na referát na hodinu:

- SIBERRY, Elizabeth: *Criticism of Crusading (1095–1274)*. Oxford 1985, s. 69–95.
- ELST, Stefan Vander: “The holiness of that forsaken place”: *The Purpose of Sin in the Itinerarium Peregrinorum et Gesta Regis Ricardi*. *Studies in Philology* 116, 2019, n. 2, s. 195–208.
- SPACEY, Beth: *Writing Failure*. In: SPACEY, Beth: *The Miraculous and the Writing of Crusade Narrative*. Woodbridge 2020, s. 41–61.

13. úterý 19. 12.: „Křížové výpravy v moderním (populárním, politickém či ideologickém) diskurzu“

- Povinná literatura na hodinu:

- RHODES, Hilary: *Medievalism, imagination and violence: the function and dysfunction of crusading rhetoric in the post-9/11 political world*. In: HORSWELL, Mike – AWAN, Akil N. (eds.): *The Crusades in the Modern World. Engaging the Crusades, Volume Two*. London – New York 2020, s. 41–56.

- Příprava pramenů na hodinu:

- Podívat se na film *Království nebeské* (2005, režie Ridley Scott) – ideálně režisérskou verzi (Director's Cut)

- Literatura na referát na hodinu:

- RHODES, Hilary: *Medievalism, imagination and violence: the function and dysfunction of crusading rhetoric in the post-9/11 political world*. In: HORSWELL, Mike – AWAN, Akil N. (eds.): *The Crusades in the Modern World. Engaging the Crusades, Volume Two*. London – New York 2020, s. 41–56.
- AWAN, Akil N.: *Weaponising the crusades: justifying terrorism and political violence*. In: HORSWELL, Mike – AWAN, Akil N. (eds.): *The Crusades in the Modern World. Engaging the Crusades, Volume Two*. London – New York 2020, s. 4–24.
- ROCHE, Jason T.: *The Appropriation and Weaponisation of the Crusades in the Modern Era*. *International Journal of Military History and Historiography* 41, 2021, no. 2 (Special Issue: The Appropriation and Weaponisation of the Crusades in the Modern Era), s. 187–207.